KPMG 2022 CEO Outlook

Στρατηγικές ανάπτυξης σε ταραχώδεις καιρούς

KPMG στην Ελλάδα

kpmg.com/gr/ceooutlook

Περιεχόμενα

03 Εντοπίζοντας τις ευκαιρίες σε αβέβαιους καιρούς

06 Βασικά ευρήματα για την Ελλάδα

12 Οικονομικές προβλέψεις

16 Τεχνολογία

20 Ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό

23 Περιβάλλον, κοινωνία και διακυβέρνηση (ESG)

28 Συμπεράσματα

30 Μεθοδολογία και ευχαριστίες

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Εντοπίζοντας τις ευκαιρίες σε αβέβαιους καιρούς

Μετά από μια σειρά σκληρών δοκιμασιών - παγκόσμια πανδημία, πληθωριστικές πιέσεις και γεωπολιτικές εντάσεις - που διαδέχθηκαν ταχύτατα η μία την άλλη, είναι ενθαρρυντικό ότι οι CEOs που συμμετείχαν στην έρευνα CEO Outlook του 2022, εξέφρασαν σιγουριά για την ανθεκτικότητα των εταιρειών τους και σχετική αισιοδοξία για τις προοπτικές ανάπτυξής τους.

Σίγουρα δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι οι επικεφαλής των επιχειρήσεων προβληματίζονται έντονα για το οικονομικό κλίμα, τα τελευταία χρόνια όμως έμαθαν να αντιμετωπίζουν το απρόβλεπτο, καθώς χρειάστηκε να αναπροσαρμόσουν το ανθρώπινο τους δυναμικό, να επιλύσουν τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας και να διαχειριστούν τις γεωπολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις. Με την πιθανότητα της ύφεσης να ελλοχεύει, αρκετοί έχουν ήδη προετοιμαστεί εστιάζοντας στον σχεδιασμό για την διαχείριση αυτή και την ευελιξία.

Ειδικότερα, οι Έλληνες CEOs φαίνεται να ενστερνίζονται και να ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό τις απόψεις των CEOs παγκοσμίως για τις προκλήσεις που έχει επιφέρει η κόπωση της πανδημίας, καθώς και για τις προοπτικές ανάπτυξης που παρουσιάζει η επόμενη ημέρα.

Αντιμετωπίζουν το αύριο για τη χώρα μας, την επιχείρησή τους και την παγκόσμια οικονομία με αισιοδοξία, σχεδιάζουν αναπτυξιακά πλάνα για το μέλλον, εισάγουν το ESG στην επιχειρηματική τους στρατηγική και εναρμονίζονται στο ψηφιακό περιβάλλον ακολουθώντας μια σειρά από δράσεις που έχουν ως στόχο την ενίσχυση της ευέλικτης εργασίας σε ένα νέο τεχνολογικά προηγμένο οικοσύστημα.

Ευελπιστούμε ότι και η φετινή έκθεση θα σας δώσει πολύτιμα insights, ιδέες και διαφορετικές προοπτικές από όλο τον κόσμο, αλλά και την «μεγάλη εικόνα» και τις τάσεις που καθορίζουν οι ηγέτες των επιχειρήσεων.

Νικόλαος Βουνισέας
Senior Partner
KPMG στην Ελλάδα

Η έρευνα “2022 CEO Outlook” βασίζεται στις απόψεις 1 325 παγκόσμιων CEOs από 11 σημαντικές αγορές, μεταξύ αυτών και 50 Ελλήνων CEOs, για το οικονομικό και επιχειρηματικό τοπίο τα επόμενα 3 χρόνια. Η έρευνα ανέδειξε επίσης μεταβολές στην στρατηγική και τις απόψεις σε σύγκριση με την έρευνα της KPMG “CEO Outlook Pulse”, που πραγματοποιήθηκε πριν από την εισβολή της Ρωσικής κυβέρνησης στην Ουκρανία.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Τέσσερις βασικοί θεματικοί άξονες προκύπτουν από το φετινό CEO Outlook:

Οικονομικές προβλέψεις

Οι CEOs είναι έτοιμοι και καλά προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες γεωπολιτικές και οικονομικές προκλήσεις ενώ εξακολουθούν να αναμένουν μακροπρόθεσμη παγκόσμια ανάπτυξη.

Παραμένει η αισιοδοξία για την ανάπτυξη

Παρά τις γεωπολιτικές και οικονομικές δυσκολίες, η παγκόσμια οικονομική αισιοδοξία για τα επόμενα 3 χρόνια έχει ανακάμψει από τις αρχές του 2022, αγγίζοντας το 71% των CEOs παγκοσμίως και το 62% των Ελλήνων CEOs.

Προετοιμασίες για την ύφεση

Σε ποσοστό 86% των CEOs παγκοσμίως θεωρούν ότι επίκειται ύφεση τους επόμενους 12 μήνες, με το 58% των CEOs παγκοσμίως όμως να πιστεύει ότι θα είναι ήπια και σύντομη, και 76% των CEOs παγκοσμίως να έχει καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπισή της. Σε αντίθεση με τους Έλληνες CEOs το ποσοστό είναι μικρότερο με το 24% να θεωρούν ότι επίκειται ύφεση τους επόμενους 12 μήνες, με το 22% των Ελλήνων CEOs να πιστεύει ότι θα είναι ήπια και σύντομη, και 36% να έχει καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπισή της.

Διαχείριση του γεωπολιτικού περιβάλλοντος

Οι γεωπολιτικές αβεβαιότητες φαίνεται ότι θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις στρατηγικές, με 81% των CEOs παγκοσμίως και το 72% των Ελλήνων CEOs να προσαρμόζουν ή να σχεδιάζουν να προσαρμόσουν τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.

Τεχνολογία

Οι CEOs διοχετεύουν τις ψηφιακές επενδύσεις προς τους τομείς της επιχείρησής τους που ενισχύουν την ανάπτυξη, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνεργασίες και την ετοιμότητα.

Κορυφαίος κίνδυνος για την ανάπτυξη οι αναδυόμενες τεχνολογίες

Οι disruptive τεχνολογίες αναδεικνύονται ως ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ανάπτυξη της επιχείρησης

Παραμένοντας στη σωστή πορεία

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, οι επενδύσεις πρέπει να συνδέονται με την ανάπτυξη, με 70% των CEOs παγκοσμίως και σχεδόν από τους μισούς (48%) των Ελλήνων CEOs να αναφέρουν ότι πρέπει να στρέφουν ταχύτερα τις επενδύσεις προς τις ψηφιακές ευκαιρίες και να εκποιούν τους τομείς που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να καταστούν ψηφιακά παρωχημένοι.

Ο κυβερνοχώρος ως στρατηγική λειτουργία

Το περιβάλλον του κυβερνοχώρου εξελίσσεται ταχύτατα, με 77% των CEOs παγκοσμίως και το 78% των Ελλήνων CEOs να βλέπουν την ασφάλεια των πληροφοριών ως στρατηγική λειτουργία και δυνητική πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό

Οι CEOs αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο υποστηρίζουν και προσελκύουν το ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ οι προσπάθειές τους ενισχύονται από την εστίαση στους ανθρώπους τους και τον πειραματισμό με τους τρόπους εργασίας.

Το ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό η κορυφαία λειτουργική προτεραιότητα

Μακροπρόθεσμα, η πρόταση αξίας σε σχέση με τους εργαζομένους για την προσέλκυση και διατήρηση του απαραίτητου ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού ισοβαθμεί ως η κορυφαία λειτουργική προτεραιότητα μαζί με την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων για την τριετία.

Προσωρινό πάγωμα προσλήψεων λόγω ύφεσης

Βραχυπρόθεσμα, το 39% των CEOs παγκοσμίως και το 28% των Ελλήνων CEOs έχουν προχωρήσει σε πάγωμα προσλήψεων, ενώ 46% των CEOs παγκοσμίως και 32% των Ελλήνων CEOs σκέφτονται να κάνουν περικοπές προσωπικού το επόμενο εξάμηνο.

Πνεύμα πειραματισμού

Η εξ αποστάσεως εργασία είχε θετικό αντίκτυπο στις προσλήψεις, στη συνεργασία και στην παραγωγικότητα τα τελευταία δύο έτη, με το 65% και 68% των παγκόσμιων και Ελλήνων CEOs αντίστοιχα όμως να θεωρούν την εργασία στο γραφείο ως το προτιμώμενο εργασιακό περιβάλλον τα επόμενα 3 χρόνια.

ESG

Οι CEOs εξισορροπούν την ανάγκη κατάρτισης σχεδίων ESG με γνώμονα την ανθεκτικότητα και τη διαφάνεια με την πιθανότητα να χρειαστεί να διακόψουν προσωρινά ή να επανεξετάσουν τις προσεγγίσεις τους.

Επιτάχυνση των προσδοκιών ESG

Οι CEOs συμφωνούν ολοένα περισσότερο, σε ποσοστό 45% των CEOs παγκοσμίως και το 56% των Ελλήνων CEOs, ότι τα προγράμματα ESG θα βελτιώσουν τις οικονομικές επιδόσεις, σημειώνοντας άνοδο από το 37% των CEOs παγκοσμίως πέρυσι, σε αντίθεση με τους Έλληνες CEOs που το ποσοστό παρέμεινε ίδιο.

Η επίδραση των ESG στις εφοδιαστικές αλυσίδες

Οι CEOs αναγνωρίζουν ολοένα περισσότερο τη σημασία της πληροφόρησης και της διαφάνειας στους στόχους τους για τα ESG, καθώς και της πληροφόρησης για την ευρύτερη εφοδιαστική αλυσίδα τους.

Η διαφορετικότητα επιταχύνει την πρόοδο

Στις παγκόσμιες επιχειρήσεις δίνεται μεγάλη έμφαση στην κοινωνική πτυχή των ESG: Το 68% των CEOs πιστεύει ότι η πρόοδος σε θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας ((Inclusion, Diversity and Equity - IDE) σημειώνεται με υπερβολικά βραδείς ρυθμούς στον επιχειρηματικό κόσμο και το 73% θεωρεί ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται ο έλεγχος των επιδόσεων στους τομείς IDE τα επόμενα 3 χρόνια. Αντίστοιχα οι ελληνικές επιχειρήσεις στην κοινωνική πτυχή των ESG: το 26% των CEOs πιστεύουν ότι η πρόοδος σε θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (IDE) σημειώνεται με υπερβολικά βραδείς ρυθμούς στον επιχειρηματικό κόσμο και το 82% θεωρεί ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται ο έλεγχος των επιδόσεων στους τομείς IDE τα επόμενα 3 χρόνια.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Βασικά ευρήματα για την Ελλάδα

Τα 12 σημαντικότερα σημεία που προκύπτουν από τις απαντήσεις των CEOs στην Ελλάδα:

1. Το **82%** των Ελλήνων CEOs εκφράζουν αισιοδοξία για την προοπτική ανάπτυξης της χώρας τους τα επόμενα τρία χρόνια.
2. Το **62%** των Ελλήνων CEOs εκφράζουν αισιοδοξία για την προοπτική ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας τα επόμενα τρία χρόνια, παρά τις γεωπολιτικές και οικονομικές προκλήσεις, ποσοστό που παρουσιάζει μείωση σε σύγκριση με τα περσινά αποτελέσματα του 2021 CEO Outlook (76%).
3. Το **24%** των Ελλήνων CEOs θεωρούν ότι επίκειται ύφεση τους επόμενους 12 μήνες, με το 22% των Ελλήνων CEOs να πιστεύει ότι θα είναι ήπια και σύντομη, και 36% να έχει καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπισή της.
4. Οι γεωπολιτικές αβεβαιότητες πιθανότατα θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις στρατηγικές, με το **72%** των Ελλήνων CEOs να προσαρμόζουν ή να σχεδιάζουν να προσαρμόσουν τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.
5. Οι επενδύσεις θα πρέπει να συνδέονται με την ανάπτυξη και το **48%** των Ελλήνων CEO αναφέρουν ότι πρέπει να στρέφουν ταχύτερα τις επενδύσεις προς τις ψηφιακές ευκαιρίες και να εκποιούν τους τομείς που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να καταστούν ψηφιακά παρωχημένοι.
6. **76%** των Ελλήνων CEOs σχεδιάζουν επενδύσεις έως και το **10%** των εσόδων τους με στόχο να κάνουν τις επιχειρήσεις τους πιο βιώσιμες.
7. Σε υψηλά σχετικά επίπεδα φαίνεται να βρίσκεται η αισιοδοξία των Ελλήνων CEOs (**70%**) και για την προοπτική ανάπτυξης της δικής τους επιχείρησης σε βάθος τριετίας.
8. Το περιβάλλον στον κυβερνοχώρο εξελίσσεται ταχύτατα — και το **78%** βλέπουν την ασφάλεια των πληροφοριών ως στρατηγική λειτουργία και δυνητική πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.
9. Βραχυπρόθεσμα, το **28%** των CEOs έχουν προχωρήσει σε πάγωμα προσλήψεων και το 32% σκέφτονται να κάνουν περικοπές προσωπικού το επόμενο εξάμηνο.
10. Η εξ αποστάσεως εργασία είχε θετικό αντίκτυπο στις προσλήψεις, στη συνεργασία και στην παραγωγικότητα τα τελευταία 2 χρόνια, αλλά το **68%** των CEOs βλέπουν το in-office ως το προτιμώμενο εργασιακό περιβάλλον τα επόμενα 3 χρόνια.
11. Οι Έλληνες CEOs συμφωνούν όλο και περισσότερο ότι τα προγράμματα ESG βελτιώνουν τις οικονομικές επιδόσεις, φθάνοντας στο **56%**.
12. Οι ελληνικές επιχειρήσεις βλέπουν να δίνεται μεγάλη έμφαση στην κοινωνική πτυχή του ESG: το **26%** των CEOs πιστεύουν ότι η πρόοδος στην ένταξη, τη διαφορετικότητα και την ισότητα (IDE) έχει προχωρήσει πολύ αργά στον επιχειρηματικό κόσμο και το **82%** πιστεύει ότι ο έλεγχος της απόδοσης IDE θα συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα 3 χρόνια.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σχετικά με την προοπτική ανάπτυξης, δηλώστε το επίπεδο αισιοδοξίας σας για τα επόμενα 3 έτη.

Προοπτικές ανάπτυξης για την χώρα σας

Προοπτικές ανάπτυξης για την εταιρεία σας

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στον οργανισμό σας τα επόμενα 3 χρόνια;

Πολλά από τα τρέχοντα ζητήματα είναι βαθιά αλληλένδετα και είναι δύσκολο να διαχωριστούν

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στον οργανισμό σας τα επόμενα 3 χρόνια;

Μετα-πανδημική ανάπτυξη

Αισιοδοξία και ανθεκτικότητα μετά την πανδημία

Πολύ αισιόδοξος | Αισιόδοξος | Ουδέτερος | Όχι πολύ αισιόδοξος | Καθόλου αισιόδοξος

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ποιο είναι το πιο πιεστικό μέλημα για τον οργανισμό σας σήμερα;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ποιες είναι οι κορυφαίες λειτουργικές προτεραιότητες για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων τα επόμενα 3 χρόνια;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ποια βήματα έχετε ήδη σχεδιάσει ή σκοπεύετε να κάνετε τους επόμενους 6 μήνες, για να προσαρμόσετε τη στρατηγική σας ώστε να προετοιμαστείτε για την αναμενόμενη ύφεση;

Παύση ή επαναξέταση των υφιστάμενων ή προγραμματισμένων προσπαθειών ESG μας

Διαφοροποίηση της αλυσίδας εφοδιασμού

Έχω πάρει μέτρα | Σχεδιάζω μέτρα | Κανένας σχεδιασμός

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις;

Οι εταιρείες θα ήταν κατάλληλες για να βοηθήσουν τις κυβερνήσεις να βρουν λύσεις σε πιεστικές παγκόσμιες προκλήσεις με ισχυρότερη κρατική υποστήριξη

Οι ψηφιακές και στρατηγικές επενδύσεις ESG του οργανισμού μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες

Συμφωνώ απόλυτα | Συμφωνώ | Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ | Διαφωνώ | Διαφωνώ απόλυτα

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού;

Η σύναψη νέων συνεργασιών προκειμένου να διατηρηθεί ο ρυθμός του ψηφιακού μετασχηματισμού κρίνεται σημαντική

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο;

Μια ισχυρή στρατηγική στον κυβερνοχώρο είναι κρίσιμη για να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη με τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς μας

Συμφωνώ απόλυτα | Συμφωνώ | Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ | Διαφωνώ | Διαφωνώ απόλυτα

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Οικονομικές προβλέψεις

Παραμένει η αισιοδοξία για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη

Στο πλαίσιο της έρευνας "CEO Outlook" της KPMG για το 2022 οι παγκόσμιοι CEOs ρωτήθηκαν για τις προβλέψεις τους σχετικά με τις εξελίξεις στο επιχειρηματικό και οικονομικό τοπίο για τα επόμενα 3 έτη. Παρά τις γεωπολιτικές και οικονομικές προκλήσεις, η παγκόσμια οικονομική αισιοδοξία για τα επόμενα 3 χρόνια έχει ανακάμψει σε σύγκριση με τις αρχές του 2022, αγγίζοντας το 71% παγκοσμίως και το 62% για την Ελλάδα.

Καθώς οι εταιρείες συνεχίζουν να διαχειρίζονται το μεταβαλλόμενο τοπίο όπως διαμορφώνεται μετά από την πανδημία του COVID-19, το 85% των παγκόσμιων CEOs και το 82% των Ελλήνων CEOs αναφέρει θετικές προσδοκίες για ανάπτυξη το 2022, σε σταθερά επίπεδα από τις αρχές του τρέχοντος έτους και ελαφρώς μειωμένα από το 2021 για τους CEOs παγκοσμίως (87%) σε αντίθεση με την Ελλάδα που παρουσιάζει μια σχετική αύξηση (80%).

Προοπτικές ανάπτυξης για την παγκόσμια οικονομία τα επόμενα 3 έτη

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Οι CEOs προβλέπουν ύφεση – αλλά έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα

Ενώ η αισιοδοξία για τα επόμενα 3 χρόνια εμφανίζεται αυξημένη, οι CEOs αναμένουν δυσκολίες σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Σχεδόν οι 9 στους 10 CEOs παγκοσμίως (86%) πιστεύουν ότι θα υπάρξει ύφεση τους επόμενους 12 μήνες, αλλά οι 3 στους 5 (58%) θεωρούν ότι θα είναι ήπια και σύντομη και σε ποσοστό 76% έχουν καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπισή της. Από την άλλη πλευρά, οι Έλληνες CEOs μόνο το 24% πιστεύουν ότι θα υπάρξει ύφεση τους επόμενους 12 μήνες, το 22% θεωρούν ότι θα είναι ήπια και σύντομη και σε ποσοστό 36% έχουν καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπισή της. Παρά τους φόβους για βραχυπρόθεσμη ύφεση, η αυξημένη αισιοδοξία των CEOs σε πιο μακροπρόθεσμη βάση υποδεικνύει ότι αισθάνονται καλά προετοιμασμένοι για να καθοδηγήσουν τις εταιρείες τους σε αυτούς τους ταραχώδεις καιρούς. Μάλιστα, όταν ρωτήθηκαν για την εμπιστοσύνη τους στην ανθεκτικότητα της παγκόσμιας οικονομίας τους επόμενους 6 μήνες – μια περίοδο που πιθανόν - να είναι γεμάτη από αβεβαιότητα και συνεχείς αλλαγές – το 73% των CEOs παγκοσμίως και το 84% των Ελλήνων CEOs εξακολουθεί να έχει θετική άποψη, αυξημένη κατά 13% για τους παγκόσμιους CEOs από τον Φεβρουάριο του 2022.

Ενώ οι CEOs μπορεί να είναι ανθεκτικοί, είναι επίσης και ρεαλιστές σχετικά με τις επικείμενες προκλήσεις. Σε ποσοστό 73% οι CEOs παγκοσμίως και αντίστοιχα το 64% των Ελλήνων CEOs πιστεύουν ότι μια ύφεση θα ανατρέψει την ανάπτυξη που αναμενόταν για την επόμενη τριετία, και τα τρία τέταρτα (75%) παγκοσμίως και το 64% στην Ελλάδα επίσης θεωρούν ότι θα καταστήσει δυσκολότερη την ανάκαμψη από την πανδημία. Επιπλέον, 71% των CEOs προβλέπουν ότι η ύφεση θα επηρεάσει τα εταιρικά έσοδα έως και 10% τους επόμενους 12 μήνες. Την παραπάνω άποψη συμμερίζονται και το 46% των Ελλήνων CEOs.

Σε σύγκριση με το 2019 και το 2020, οι CEOs είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουν τις βραχυπρόθεσμες προκλήσεις έχοντας λάβει μέτρα για την ανθεκτικότητα, ενώ συνεχίζουν να προσδοκούν μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Τα τρία κορυφαία βήματα περιλαμβάνουν: ενίσχυση της παραγωγικότητας (50% παγκοσμίως και 40% για την Ελλάδα), διαχείριση εξόδων (43% για τους CEOs παγκοσμίως και 42% για τους Έλληνες CEOs) και επανεξέταση των στρατηγικών ψηφιακού μετασχηματισμού (40% σε παγκόσμιο επίπεδο και 58% για την Ελλάδα).

86% θεωρούν ότι θα υπάρξει ύφεση τους επόμενους 12 μήνες

58% αναφέρουν ότι τυχόν ύφεση θα είναι ήπια και σύντομη

Κίνδυνοι για την ανάπτυξη τα επόμενα 3 χρόνια

Αύγουστος 2022 (Κύριες χώρες)

1. Αναδυόμενες/disruptive τεχνολογίες
2. Λειτουργικά θέματα
3. Ρυθμιστικές ανησυχίες
4. Περιβάλλον/κλιματική αλλαγή
5. Κίνδυνος φήμης

Φεβρουάριος 2022 (Κύριες χώρες)

1. Κυβερνοασφάλεια
2. Ρυθμιστικές ανησυχίες
3. Φορολογία
4. Αναδυόμενες/ανατρεπτικές τεχνολογίες
5. Εφοδιαστική αλυσίδα

Αύγουστος 2022 (Ελλάδα)

1. Αναδυόμενες/disruptive τεχνολογίες
2. Εσωτερική ανήθικη κουλτούρα
3. Επιτόκια
4. Επαναπατρισμός
5. Εφοδιαστική αλυσίδα

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Κορυφαίοι κίνδυνοι για το μέλλον

Η κόπωση από την πανδημία και οι οικονομικοί παράγοντες – μεταξύ τους ο κίνδυνος των αυξανόμενων επιτοκίων και του πληθωρισμού – βρίσκονται στην κορυφή της λίστας με τους κινδύνους που ανησυχούν περισσότερο τους CEOs σήμερα, στο 15% και 14% αντίστοιχα για τους CEOs παγκοσμίως, ενώ για τους Έλληνες CEOs, στο 10% και 12% αντίστοιχα. Με το βλέμμα στην επόμενη τριετία, οι κίνδυνοι είναι πιο αλληλένδετοι από ποτέ. Οι αναδυόμενες τεχνολογίες (που δεν συμπεριλήφθηκαν στην κορυφαία πεντάδα πέρυσι) σκαρφαλώνουν στην κατάταξη ως ο κορυφαίος κίνδυνος και η μεγαλύτερη απειλή για την ανάπτυξη της επιχείρησης. Οι λειτουργικές και οι ρυθμιστικές ανησυχίες και τα θέματα φήμης επίσης βρέθηκαν στην κορυφαία πεντάδα.

Σημαντικές στρατηγικές για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων τα επόμενα 3 έτη

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

Η πανδημία και τα γεγονότα στην Ευρώπη μας έχουν δείξει πόσο συνδεδεμένοι είμαστε μεταξύ μας στον κόσμο. Για εμένα, τα γεωπολιτικά θέματα είναι ο νούμερα ένα κίνδυνος. Πιστεύω ότι όλοι πρέπει να βελτιστοποιήσουμε και να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα των εφοδιαστικών αλυσίδων μας.

TV Narendran
Chief Executive Officer and Managing Director
Tata Steel

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Διαχείριση γεωπολιτικού κινδύνου

Οι στρατηγικές συμμαχίες (26% παγκοσμίως και 30% στην Ελλάδα), η οργανική ανάπτυξη (22% για τους CEOs παγκοσμίως και 28% για τους Έλληνες CEOs) και η διαχείριση γεωπολιτικών κινδύνων (20% παγκοσμίως και 18% στην Ελλάδα) βρίσκονται στην κορυφή της λίστας με τις πιο σημαντικές στρατηγικές για την επίτευξη των στόχων επιχειρηματικής ανάπτυξης για τα επόμενα 3 χρόνια.

Οι CEOs αναφέρουν ότι οι γεωπολιτικές αβεβαιότητες θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις στρατηγικές και τις εφοδιαστικές αλυσίδες τους τα επόμενα 3 χρόνια. Μάλιστα, το 81% των CEOs παγκοσμίως και το 72% των Ελλήνων CEOs έχουν προσαρμόσει ή σχεδιάζουν να προσαρμόσουν τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη τον γεωπολιτικό κίνδυνο και το 21% παγκοσμίως και το διπλάσιο ποσοστό (48%) στην Ελλάδα θα αυξήσουν τα μέτρα προσαρμογής στα γεωπολιτικά ζητήματα για να επιτύχουν τους αναπτυξιακούς τους στόχους. Με τη γεωπολιτική να αποτελεί θέμα κλειδί της ατζέντας του 2022, οι CEOs οφείλουν να έχουν γνώσεις για τα ζητήματα και τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων. Είναι σημαντικό η εκτίμηση γεωπολιτικού κινδύνου να ενσωματωθεί ως αναπόσπαστο κομμάτι της συνολικής στρατηγικής τους.

Ένα από τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν την περασμένη χρονιά σύμφωνα με τον TV Narendran, Chief Executive Officer and Managing Director της Tata Steel, ήταν η σημασία της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εφοδιαστικής αλυσίδας, που βρέθηκε στο προσκήνιο της επιχειρηματικής ατζέντας στον απόηχο της πανδημίας και των γεωπολιτικών αβεβαιοτήτων. «Η πανδημία και τα γεγονότα στην Ευρώπη μας έχουν δείξει πόσο συνδεδεμένοι είμαστε μεταξύ μας στον κόσμο. Για εμένα, τα γεωπολιτικά θέματα είναι ο νούμερα ένα κίνδυνος. Πιστεύω ότι όλοι πρέπει να βελτιστοποιήσουμε και να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα των εφοδιαστικών αλυσίδων μας». Αν και μια ανθεκτική εφοδιαστική αλυσίδα μπορεί να μην είναι η πιο οικονομικά συμφέρουσα, θεωρεί ότι το disruption και η αλλαγή μπορούν να γεννήσουν ευκαιρίες. «Υπάρχουν ευκαιρίες για επανεξέταση των επιχειρηματικών και λειτουργικών μοντέλων, καθώς και για τη δημιουργία της απαραίτητης πράσινης υποδομής».

Αυξάνοντας τη διάθεση για Εξαγορές & Συγχωνεύσεις

Για τα επόμενα 3 χρόνια, η διάθεση για εξαγορές & συγχωνεύσεις παραμένει υψηλή παρά τους οικονομικούς προβληματισμούς. Το 47% των CEOs παγκοσμίως εκφράζει υψηλή διάθεση και το 38% μέτρια, καταγράφοντας σημαντική αύξηση από το 23% στις αρχές του 2022. Αντίστοιχα, το 24% των Ελλήνων CEOs εκφράζουν υψηλή διάθεση και το 58% μέτρια. Δεδομένων των υψηλότερων επιτοκίων και του κόστους δανεισμού, η ταχύτατη καινοτομία θα είναι κρίσιμη για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας. Οι deal makers θα εξετάσουν πιο αυστηρά τους αριθμούς και θα εστιάσουν στην δημιουργία αξίας προκειμένου να ξεκλειδώσουν και να παρακολουθούν την αξία των συναλλαγών, σε κάθε βήμα της διαδικασίας.

> **Ο συνδυασμός της αβεβαιότητας, των καθυστερήσεων και των διακυμάνσεων των τιμών, υποχρεώνει κάποια στελέχη να αναθεωρήσουν ουσιαστικά τις προτεραιότητές τους και να στρέψουν σε διαφορετική κατεύθυνση τα επιχειρηματικά μοντέλα τους, σε μια προσπάθεια να διατηρήσουν την ανάπτυξη και την αισιοδοξία τους, καθώς εισέρχονται σε μια απίστευτα δύσκολη περίοδο.**
>
> **Regina Mayor**
> Global Head of Clients and Markets
> KPMG

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ψηφιακός μετασχηματισμός σε περίοδο αβεβαιότητας

Κορυφαίος κίνδυνος για την ανάπτυξη οι αναδυόμενες τεχνολογίες

Οι CEOs εξακολουθούν να εκφράζουν ανησυχία για τον κίνδυνο της τεχνολογίας, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Οι disruptive τεχνολογίες έχουν αναδειχθεί ως ο κορυφαίος κίνδυνος και η μεγαλύτερη απειλή για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων για τα επόμενα 3 χρόνια. Και ενώ η κόπωση από την πανδημία και οι οικονομικοί παράγοντες, όπως τα αυξανόμενα επιτόκια και ο πληθωρισμός, αποτελούν τις κορυφαίες ανησυχίες για τους επόμενους 6 μήνες, οι αναδυόμενες και disruptive τεχνολογίες ακολουθούν κατά πόδας στην τρίτη θέση. Ενώπιον αυτών των κινδύνων, οι CEOs συνεχίζουν να θέτουν ως προτεραιότητα τις ψηφιακές επενδύσεις – με 72% των CEOs παγκοσμίως και το 68% των Ελλήνων CEOs να συμφωνούν ότι διαθέτουν μια επιθετική στρατηγική ψηφιακών επενδύσεων, που έχει στόχο να τους διασφαλίσει ότι είναι πρωτοπόροι ή ότι ακολουθούν ταχύτατα.

Επιπλέον, η προώθηση της ψηφιοποίησης και της συνδεσιμότητας σε όλο το εύρος της επιχείρησης ισοβαθμεί (με την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού) ως η κορυφαία επιχειρησιακή προτεραιότητα για την επίτευξη ανάπτυξης τα επόμενα 3 χρόνια. Αυτή η εστίαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό προφανώς ενισχύεται από τις όλο και πιο ευέλικτες μορφές εργασίας και την αυξημένη συνειδητοποίηση σχετικά με τις απειλές κατά της κυβερνοασφάλειας, που επιδεινώνονται από τη γεωπολιτική αβεβαιότητα.

Ο CEO της Fujitsu Limited, Takahito Tokita, έχει ως στόχο να εξελίξει την επιχείρηση από μια παραδοσιακή εταιρεία πληροφορικής σε μια επιχείρηση ψηφιακής εμπειρίας που εστιάζει στον σκοπό της. «Ήμασταν πάντα σίγουροι για την τεχνολογία και τις καινοτομίες μας, αλλά συζητώντας με τους πελάτες μας, συνειδητοποιήσαμε ότι χρειάζονταν κάτι περισσότερο από απλά προϊόντα - χρειάζονταν ολοκληρωμένες δυνατότητες προστιθέμενης αξίας που θα τους στηρίξουν στο δικό τους ψηφιακό μετασχηματισμό. Δήλωσα ότι θα μετατραπούμε από εταιρεία πληροφορικής σε εταιρεία ψηφιακής εμπειρίας ώστε να ανταποκριθούμε σε αυτή την απαίτηση και να τονίσουμε με επιτακτικότητα ότι δεν θα είμαστε μια εταιρεία που απλώς ακολουθεί παλιές παραδόσεις».

Παραμένοντας στη σωστή πορεία

Η αναμενόμενη ύφεση ίσως ωθεί τις επιχειρήσεις να επανεξετάσουν τις στρατηγικές τους σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Τέσσερις στους πέντε CEOs σημειώνουν ότι οι επιχειρήσεις τους βάζουν σε προσωρινή παύση ή περιορίζουν τις στρατηγικές ψηφιακού μετασχηματισμού τους ώστε να προετοιμαστούν για την επικείμενη ύφεση (Σε παγκόσμιο επίπεδο το 40% τις έχει διακόψει προσωρινά ή περιορίσει και 37% σχεδιάζει να τις διακόψει ή περιορίσει τους επόμενους 6 μήνες. Ενώ με υψηλότερο ποσοστό (58%) οι Έλληνες CEOs έχουν διακόψει προσωρινά ή περιορίσει και 30% σχεδιάζει να τις διακόψει ή περιορίσει τους επόμενους 6 μήνες). Μάλιστα, σε ποσοστό 70% αναφέρουν ότι πρέπει

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

να δράσουν ταχύτερα ώστε να διοχετεύσουν τις επενδύσεις τους προς ψηφιακές ευκαιρίες και να εκποιήσουν τους τομείς που κινδυνεύουν να καταστούν ψηφιακά παρωχημένοι. Όσον αφορά τους Έλληνες CEOs αυτό το ποσοστό κατεβαίνει στο 48%.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχει καταστεί πιο ακριβός τα τελευταία χρόνια, επομένως οι επενδύσεις πρέπει να ιεραρχούνται και να δίνεται προτεραιότητα στους τομείς που ενισχύουν την ανάπτυξη – και δυνητικά να επιβραδύνονται ή να επανεξετάζονται οι προσπάθειες που ίσως δεν θεωρούνται κρίσιμες. Σε καιρούς αβεβαιότητας είναι επιτακτική ανάγκη για τις επιχειρήσεις να εστιάσουν τις ψηφιακές τους επενδύσεις σε ουσιαστικές και μετρήσιμες ευκαιρίες δημιουργίας αξίας που υποστηρίζουν καλύτερα τους στρατηγικούς τους στόχους.

Έχουν λάβει οι CEOs μέτρα για να διακόψουν προσωρινά ή να περιορίσουν τις στρατηγικές ψηφιακού μετασχηματισμού προκειμένου να προετοιμαστούν για μια ύφεση;

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

Ήμασταν πάντα σίγουροι για την τεχνολογία και τις καινοτομίες μας, αλλά συζητώντας με τους πελάτες μας, συνειδητοποιήσαμε ότι χρειάζονταν κάτι περισσότερο από απλά προϊόντα - χρειάζονταν ολοκληρωμένες δυνατότητες προστιθέμενης αξίας που θα τους στηρίξουν στο δικό τους ψηφιακό μετασχηματισμό.

Takahito Tokita
CEO
Fujitsu Limited

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Άνθρωποι και τεχνολογία μαζί

Οι CEOs συνεχίζουν να μειώνουν το χάσμα μεταξύ των στόχων τους για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό τους. Στους CEOs δόθηκαν δύο επιλογές: είτε να κάνουν περισσότερες κεφαλαιουχικές επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες (56% για τους CEOs παγκοσμίως και 54% για τους Έλληνες CEOs) ή να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες του εργατικού ανθρώπινου δυναμικού τους (44% για τους CEOs παγκοσμίως και 46% για τους Έλληνες CEOs). Το χάσμα αυτό μειώθηκε σε σύγκριση με το 2021, όταν σε παγκόσμιο επίπεδο το 60% έθεσε ως προτεραιότητα τις επενδύσεις στην τεχνολογία έναντι των επενδύσεων στο εργατικό ανθρώπινο δυναμικό (40%). Και στην Ελλάδα το 68% είχε θέσει ως προτεραιότητα τις επενδύσεις στην αγορά νέων τεχνολογιών και το 32% στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Με τις επιχειρήσεις να έχουν υλοποιήσει τα ψηφιακά τους εργαλεία, η προσοχή τους έχει στραφεί στην υιοθέτηση, στη δέσμευση και στη διαχείριση των αλλαγών, προκειμένου να υποστηρίξουν τους ανθρώπους τους που πλέον εργάζονται σε έναν πολύ διαφορετικό κόσμο. Για να δώσουν ώθηση την ανάπτυξή τους, οι CEOs πιθανόν θα φροντίσουν να κάνουν τους ανθρώπους που ήδη διαθέτουν πιο παραγωγικούς μέσω του μετασχηματισμού.

Δημιουργώντας επιτυχημένες συνεργασίες

Λίγοι οργανισμοί μπορούν να πετύχουν αποκλειστικά με τις δικές τους δυνάμεις. Οι επιχειρήσεις βασίζονται στα οικοσυστήματα τους, καθώς η καλλιέργεια επιτυχημένων συνεργασιών μπορεί να βοηθήσει μια εταιρεία να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Όλο και περισσότερο, οι CEOs αντιμετωπίζουν τις συνεργασίες ως βασικό μέσο για να διατηρήσουν τον ρυθμό του ψηφιακού μετασχηματισμού τους (με το 71% των CEOs παγκοσμίως έναντι 59% τον Φεβρουάριο του 2022 και 68% των Ελλήνων CEOs αντίστοιχα). Οι CEOs αναφέρουν επίσης ότι η σύναψη στρατηγικών συμμαχιών με τρίτα μέρη είναι η πιο σημαντική στρατηγική που θα τους βοηθήσει να επιτύχουν τους αναπτυξιακούς τους στόχους τα επόμενα 3 χρόνια. Για τις επιχειρήσεις, είναι ιδιαίτερα σημαντική η συνεργασία με εταιρείες (π.χ. start-up, fintech και άλλες) που μπορούν να τις βοηθήσουν, προσθέτοντας ευελιξία και ανθεκτικότητα στην ανάπτυξή τους. Προκειμένου όλα τα παραπάνω να συνδυαστούν και να οδηγήσουν σε έναν επιτυχημένο μετασχηματισμό, οι CEOs χρειάζονται τους σωστούς συνεργάτες — και την ικανότητα να τα συνδέσουν όλα μεταξύ τους.

> **Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι περισσότεροι από τους μισούς CEOs απάντησαν ότι πραγματοποιούν περισσότερες κεφαλαιουχικές επενδύσεις για την αγορά νέας τεχνολογίας. Οι επενδύσεις αυτές δίνουν έμφαση στην κουλτούρα της κυβερνοασφάλειας, η οποία, όπως αναφέρουν οι CEOs, είναι εξίσου σημαντική με τη δημιουργία τεχνολογικών δικλείδων ασφαλείας, καθώς οι φόβοι για κυβερνοεπιθέσεις αυξάνονται ως επακόλουθο της γεωπολιτικής αβεβαιότητας**
>
> **Carl Carande**
> Global Head of Advisory
> KPMG

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ο κυβερνοχώρος ως στρατηγική λειτουργία

Ενώ άλλοι κίνδυνοι μπορεί πλέον να βρίσκονται μεταξύ των κορυφαίων ανησυχιών των παγκόσμιων CEOs, το περιβάλλον του κυβερνοχώρου εξελίσσεται γρήγορα και το 77% των CEOs παγκοσμίως και το 78% των Ελλήνων CEOs βλέπει την ασφάλεια των πληροφοριών ως στρατηγική λειτουργία και ως δυνητικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Η γεωπολιτική αβεβαιότητα αυξάνει τις ανησυχίες για κυβερνοεπιθέσεις στις εταιρείες για πολλούς CEOs (με ποσοστό 73% σε παγκόσμιο επίπεδο και 56% για την Ελλάδα) σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια (61% το 2021). Μάλιστα, τρεις στους τέσσερις CEOs (76%) δηλώνουν ότι η προστασία του οικοσυστήματος των συνεργατών τους και της εφοδιαστικής αλυσίδας είναι εξίσου σημαντική με την ενίσχυση της κυβερνοάμυνας του δικού τους οργανισμού. Ενώ για τους Έλληνες CEOs το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 56%.

Καθώς αυξάνεται η εμπειρία σε θέματα κυβερνοασφάλειας, οι CEOs διαμορφώνουν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα για το πόσο προετοιμασμένοι - ή ανεπαρκώς προετοιμασμένοι - μπορεί να είναι. Πλέον περισσότεροι CEOs αναγνωρίζουν ότι είναι ανεπαρκώς προετοιμασμένοι για μια κυβερνοεπίθεση, με 24% να το παραδέχονται το 2022, έναντι 13% το 2021. Φέτος, αναφέρουν ότι είναι προετοιμασμένοι σε ποσοστό 56%, περίπου στα ίδια επίπεδα με πέρυσι. Επίσης, σχεδόν τα τρία τέταρτα (72%) λένε ότι η επιχείρησή τους διαθέτει σχέδιο αντιμετώπισης μιας επίθεσης ransomware, σε σύγκριση με 65% το 2021. Συγκριτικά για την ελληνική αγορά, το 10% των CEOs αναγνωρίζει ότι είναι ανεπαρκώς προετοιμασμένοι για μια κυβερνοεπίθεση και το 58% αναφέρουν ότι είναι προετοιμασμένοι, περίπου στα ίδια επίπεδα με περσινά αποτελέσματα της έρευνας CEO Outlook 2021. Η ταχεία αύξηση των κυβερνοεπιθέσεων, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη δυσκολία της έγκαιρης ανίχνευσης των επιθέσεων, καθιστά απαραίτητη την αυτοματοποίηση και την καινοτομία στην αντιμετώπιση σχετικών περιστατικών.

Η Alexis George, CEO της AMP, αναγνωρίζει ότι ο κίνδυνος της κυβερνοασφάλειας αυξάνεται καθώς η AMP αναπτύσσει τις ψηφιακές της δυνατότητες. «Η κυβερνοασφάλεια είναι σίγουρα ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για τον κλάδο μας καθώς οδεύουμε προς το μέλλον. Διαχειριζόμαστε καλά τους κινδύνους, αλλά όπως συμβαίνει με όλες τις επιχειρήσεις, τα δεδομένα μας αποτελούν στόχο. Οι παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων και οι απάτες αποτελούν απειλές και οι εγκληματίες του κυβερνοχώρου εξελίσσονται συνεχώς, αυτή όμως είναι η φύση του ψηφιακού χρηματοοικονομικού τοπίου. Πρέπει να συνεχίσουμε να προσαρμοζόμαστε, να προετοιμαζόμαστε και να ανταποκρινόμαστε».

Η κυβερνοασφάλεια είναι σίγουρα ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για τον κλάδο μας καθώς οδεύουμε προς το μέλλον. Διαχειριζόμαστε καλά τους κινδύνους, αλλά όπως συμβαίνει με όλες τις επιχειρήσεις, τα δεδομένα μας αποτελούν στόχο. Οι παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων και οι απάτες αποτελούν απειλές και οι εγκληματίες του κυβερνοχώρου εξελίσσονται συνεχώς, αυτή όμως είναι η φύση του ψηφιακού χρηματοοικονομικού τοπίου. Πρέπει να συνεχίσουμε να προσαρμοζόμαστε, να προετοιμαζόμαστε και να ανταποκρινόμαστε

Alexis George
Chief Executive Officer
AMP

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ανθρώπινου δυναμικού

Κορυφαία λειτουργική προτεραιότητα το ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό

Ο τρόπος με τον οποίο οι CEOs υποστηρίζουν και προσελκύουν τα στελέχη τους μεταβάλλεται στο πλαίσιο των αναταράξεων της παγκόσμιας οικονομίας και των στόχων τους για ανάπτυξη. Η πρόταση αξίας σε σχέση με τους εργαζομένους για τη προσέλκυση και διατήρηση του απαραίτητου ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού ισοβαθμεί ως η κορυφαία λειτουργική προτεραιότητα μαζί με την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων για την τριετία (25% από 19% το 2021). Αντίστοιχα, το 22% των Ελλήνων CEOs (από 14% το 2021) προτεραιότητα τους είναι η προσέλκυση και διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού. Επίσης, τα δύο τρίτα των CEOs (71%) σε παγκόσμιο επίπεδο και στην Ελλάδα (78%) συμφωνούν ότι η ικανότητα διατήρησης του ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού με τις πιέσεις του πληθωρισμού/του αυξανόμενου κόστους ζωής τους απασχολούν ιδιαίτερα, όπως τους απασχολούν και οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της πανδημίας και των γεωπολιτικών εντάσεων για τις επιχειρήσεις τους.

Η προσέγγιση μιας επιχείρησης στα ζητήματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) όλο και περισσότερο θεωρείται παράγοντας διαφοροποίησης όσον αφορά την προσέλκυση και τη διατήρηση του ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού. Μεταξύ των CEOs που ανέφεραν ότι καταγράφουν σημαντική ζήτηση για περισσότερη διαφάνεια και πληροφόρηση για τα θέματα ESG, το 26% των CEOs παγκοσμίως και το 9% των Ελλήνων CEOs σημείωσε ότι η ζήτηση προέρχεται κατά κύριο λόγο από τους εργαζομένους και τους νεοπροσλαμβανόμενους. Σημειώνουν επίσης ότι

Κορυφαίες λειτουργικές προτεραιότητες για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης τα επόμενα 3 χρόνια

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

ένα από τα βασικά μειονεκτήματα της μη ικανοποίησης των προσδοκιών για τα ESG είναι η δυσκολία στις προσλήψεις (22%), με την ικανότητα άντλησης χρηματοδότησης να ακολουθεί αμέσως μετά. Όσον αφορά τους Έλληνες CEOs στη μη ικανοποίηση των προσδοκιών για τα ESG μόνο το 6% θεωρεί βασικό μειονέκτημα τη δυσκολία στις προσλήψεις, ενώ το 36% των CEOs θεωρούν πιο σημαντικό μειονέκτημα την άντληση χρηματοδότης.

Η Nicola Downing, CEO της Ricoh Europe, σχολιάζει ότι το να διαθέτεις τους κατάλληλους ανθρώπους με τις καλύτερες δεξιότητες είναι αναπόσπαστο μέρος του οράματος και της στρατηγικής της Ricoh για το μέλλον. «Είχαμε την ευκαιρία να επικεντρωθούμε πραγματικά στους εργαζομένους μας - να είμαστε πιο ανοιχτοί και ειλικρινείς σε θέματα όπως η ψυχική υγεία και η ευημερία. Επενδύσαμε στην εκπαίδευση των ανθρώπων μας, προωθώντας τις αλλαγές και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ώστε να αντιστοιχούν στις νέες μας καινοτομίες, το χαρτοφυλάκιο των ψηφιακών υπηρεσιών και τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών. Θέλουμε οι άνθρωποί μας να προχωράνε μπροστά μαζί μας. Οι δεξιότητες που χρειάζεται η ομάδα μας σήμερα έχουν αλλάξει σημαντικά σε σχέση με τα αρχικά μας πλάνα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι παγκόσμιες επιχειρήσεις και ο ρυθμός των αλλαγών και του μετασχηματισμού έχουν αυξηθεί απότομα».

«Είχαμε την ευκαιρία να επικεντρωθούμε πραγματικά στους εργαζομένους μας - να είμαστε πιο ανοιχτοί και ειλικρινείς σε θέματα όπως η ψυχική υγεία και η ευημερία. Επενδύσαμε στην εκπαίδευση των ανθρώπων μας, προωθώντας τις αλλαγές και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ώστε να αντιστοιχούν στις νέες μας καινοτομίες, το χαρτοφυλάκιο των ψηφιακών υπηρεσιών και τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών. Θέλουμε οι άνθρωποί μας να προχωράνε μπροστά μαζί μας.»

Nicola Downing
Chief Executive Officer
Ricoh Europe

Προετοιμασία για την επικείμενη ύφεση

75% Ελλάδα 74%

έχουν παγώσει ή σχεδιάζουν να παγώσουν τις προσλήψεις τους επόμενους 6 μήνες

80% Ελλάδα 70%

έχουν εξετάσει ή θα εξετάσουν το ενδεχόμενο περικοπών προσωπικού τους επόμενους 6 μήνες

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Η ύφεση παγώνει την προσέλκυση ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού

Με την ύφεση να ελλοχεύει, δίνεται σημαντική έμφαση βραχυπρόθεσμα στο πάγωμα των προσλήψεων και στις περικοπές προσωπικού: 39% των CEOs παγκοσμίως και 28% των Ελλήνων CEOs έχουν παγώσει τις προσλήψεις και 46% παγκοσμίως και για την Ελλάδα το 32% σκέφτονται να μειώσουν το ανθρώπινο τους δυναμικό τους επόμενους 6 μήνες. Όταν όμως οι CEOs εξετάσουν την κατάσταση σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο, το 79% παγκοσμίως και το 84% για τους Έλληνες αναμένει ότι το προσωπικό τους θα αυξηθεί τα επόμενα 3 χρόνια, ενώ εξακολουθούν να επενδύουν στο υπάρχον ανθρώπινο τους δυναμικό, με τους μισούς CEOs παγκοσμίως (50%) να επικεντρώνονται επί του παρόντος στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, ενώ για την Ελλάδα το 40% επικεντρώνονται στην ενίσχυση της παραγωγικότητας.

Ιδανικό περιβάλλον εργασίας τα επόμενα 3 χρόνια

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

Πνεύμα πειραματισμού

Η υβριδική/εξ αποστάσεως εργασία επηρέασε θετικά τις προσλήψεις, τη συνεργασία και την παραγωγικότητα τα τελευταία 2 χρόνια. Ωστόσο, αρκετές πολυεθνικές καταρτίζουν σχέδια επιστροφής στο γραφείο για να προωθήσουν την «επιστροφή στην κανονικότητα» και το 65% των CEOs παγκοσμίως και το 68% των Ελλήνων CEOs οραματίζονται το γραφείο ως τον προτιμώμενο εργασιακό χώρο την επόμενη τριετία (με το 28% να μιλάει για υβριδική εργασία και το 7% για πλήρως εξ αποστάσεως, παράλληλα το 32% των Ελλήνων CEOs βλέπουν την υβριδική εργασία και δεν συζητάνε την πλήρως εξ αποστάσεως). Οι προσδοκίες των εργαζομένων όσον αφορά την εξ αποστάσεως εργασία εξελίσσονται, επομένως είναι σημαντικό για τους CEOs να αναπτύξουν μια καλύτερη δομή εργασίας που να εξυπηρετεί τους ανθρώπους τους σε έναν τομέα που όπως φαίνεται είναι ακόμα υπό διαμόρφωση.

Ακόμα κι αν η ζυγαριά της προσφοράς-ζήτησης της εργασίας γείρει προς όφελος των επιχειρήσεων (δίνοντας στους διευθυντές μεγαλύτερο περιθώριο να επιμείνουν στην εργασία από το γραφείο), οι CEOs πρέπει να βεβαιωθούν ότι οι άνθρωποι τους έχουν ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις. Πώς ορίζουν οι CEOs τη βέλτιστη δομή εργασίας; Τώρα είναι η ώρα να πειραματιστείτε και να δείτε τι λειτουργεί καλύτερα. Η ενεργητική ακρόαση, η επικοινωνία με ενσυναίσθηση και η δέσμευση για την εύρεση της σωστής ισορροπίας μακροπρόθεσμα θα είναι το κλειδί.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Μεγάλες προσδοκίες για τα ESG

Επιταχύνοντας τον αντίκτυπο των ESG

Οι παγκόσμιοι CEOs αναγνωρίζουν τη σημασία των πρωτοβουλιών ESG για τις επιχειρήσεις τους, ιδιαίτερα όταν ερωτώνται για την επίδραση των ESG στη βελτίωση των οικονομικών τους επιδόσεων, την ώθηση της ανάπτυξης και την εκπλήρωση των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών. Η φετινή έρευνα αναδεικνύει μια σημαντική αύξηση της ζήτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη – όπως είναι οι πελάτες και οι επενδυτές – για περισσότερη διαφάνεια.

Οι CEOs συμφωνούν σε ολοένα μεγαλύτερο βαθμό ότι τα προγράμματα ESG βελτιώνουν τις οικονομικές επιδόσεις, σε ποσοστό 45% έναντι του 37% πριν ένα χρόνο. Με υψηλότερο ποσοστό για την Ελλάδα να αξιολογεί τα προγράμματα ESG ότι βελτιώνουν τις οικονομικές επιδόσεις με ποσοστό 56% έναντι του 58% από τα περσινά αποτελέσματα της έρευνας. Στην ερώτηση πού βλέπουν να επιδρά περισσότερο ο εταιρικός σκοπός τα επόμενα τρία χρόνια, η κορυφαία απάντηση των CEOs ήταν οι οικονομικές επιδόσεις με 73% σε παγκόσμιο επίπεδο και 78% για τους Έλληνες. Οι CEOs κατανοούν ότι οι επιχειρήσεις που υιοθετούν τα ESG κατορθώνουν καλύτερα να διασφαλίσουν ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό, να ενισχύσουν την πρόταση αξίας των εργαζομένων και να αντλήσουν κεφάλαια. Τα ζητήματα ESG έχουν αναβαθμιστεί από συμπληρωματικά στοιχεία σε αναπόσπαστο κομμάτι της μακροπρόθεσμης οικονομικής επιτυχίας.

- **69%** των CEOs παγκοσμίως και 66% των Ελλήνων CEOs σημειώνουν σημαντική αύξηση της ζήτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη για περισσότερη πληροφόρηση και διαφάνεια στα ζητήματα ESG (από 58% τον Αύγουστο του 2021 για το παγκόσμιο επίπεδο και 90% για την Ελλάδα)
- **72%** σε παγκόσμιο επίπεδο και 44% για την Ελλάδα πιστεύουν ότι θα συνεχίσει να εντείνεται ο έλεγχος των ενδιαφερόμενων μερών σε σχέση με τα ESG (από 62% τον Αύγουστο του 2021 και 72% για την Ελλάδα)
- **17%** των CEOs παγκοσμίως και το 22% των Ελλήνων CEOs αναφέρουν ότι αυξάνεται ο σκεπτικισμός των ενδιαφερόμενων μερών σε σχέση με το «πράσινο ξέπλυμα» (από 8% για το εξωτερικό και 4% για την Ελλάδα τον Αύγουστο του 2021)

Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες ρυθμιστικές εξελίξεις και άλλα πιεστικά παγκόσμια οικονομικά ζητήματα είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι CEOs στην υλοποίηση των στρατηγικών τους για τα ESG. Οι CEOs έχουν επίσης μεγαλύτερη επίγνωση

- **Επίκειται επενδύσεις:** 62% των CEO αναφέρουν ότι θα φροντίσουν να επενδύσουν τουλάχιστον 6% των εσόδων σε προγράμματα που ενισχύουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησης. Είναι αξιοσημείωτο ότι το 100% των Ελλήνων CEOs θα φροντίσουν να επενδύσουν τουλάχιστον 6% των εσόδων σε προγράμματα που ενισχύουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησης
- **Key drivers:** Οι παγκόσμιοι CEOs δυσκολεύονται να επιλέξουν έναν μόνο βασικό παράγοντα επιτάχυνσης των στρατηγικών των εταιρειών τους για τα ESG: δυναμικές ενέργειες σε κοινωνικά θέματα (34%), περισσότερη διαφάνεια (26%), στρατηγική ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (IDE) (21%) και στρατηγική μηδενικού ισοζυγίου άνθρακα (19%). Από τα παραπάνω φαίνεται ότι υπάρχει γενική συναίνεση ότι όλα είναι σημαντικά. Στην ελληνική αγορά, αντίστοιχα οι CEOs δυσκολεύονται να επιλέξουν έναν παράγοντα: δυναμικές ενέργειες σε κοινωνικά θέματα (48%), περισσότερη διαφάνεια (μόνο 8%), στρατηγική ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (22%) και στρατηγική μηδενικού ισοζυγίου άνθρακα (22%).
- **Επικοινωνώντας την ιστορία:** Η μεγαλύτερη πρόκληση για τους CEOs όσον αφορά την επικοινωνία των επιδόσεών τους στα ESG προς τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι η δυσκολία να αφηγηθούν μια συναρπαστική ιστορία για τα ESG, όπως αναφέρει πάνω από το ένα τρίτο των CEOs παγκοσμίως (38) και μόνο το 12% των Ελλήνων CEOs (καταγράφοντας μείωση από το 42% των CEOs παγκοσμίως και σημαντική μείωση των Ελλήνων CEOs από το 46% τον Αύγουστο του 2021).

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Το μειονέκτημα της αποτυχίας στην εκπλήρωσης των προσδοκιών για τα ESG

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

> **Καθώς οι CEOs λαμβάνουν μέτρα για να οχυρώσουν τις επιχειρήσεις τους έναντι της επικείμενης ύφεσης, οι προσπάθειες γύρω από τα ESG υποβάλλονται σε αυξανόμενες οικονομικές πιέσεις. Η έρευνα «CEO Outlook» επιβεβαιώνει ότι τα ζητήματα ESG έχουν αναδειχθεί σε εγγενή και επιτακτική ανάγκη για τις επιχειρήσεις, με επίδραση στην χρηματοοικονομική ανθεκτικότητα, την ανάπτυξη και τις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών.**

Jane Lawrie
Global Head of Corporate Affairs
KPMG

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

της έλλειψης ενός αποδεκτού παγκόσμιου πλαισίου για τη μέτρηση και γνωστοποίηση των επιδόσεων στα ESG (με ποσοστό 14% να συμφωνούν οι CEOs παγκοσμίως και οι Έλληνες CEOs, σημειώνοντας άνοδο από το 7% του Αυγούστου του 2021). Οι ανησυχίες σχετικά με τις ρυθμιστικές αλλαγές παραμένουν υψηλές, κάτι που μπορεί να υποδεικνύει ότι οι παγκόσμιες κυβερνήσεις και οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να συνεργαστούν προκειμένου να ευθυγραμμιστούν σε σχέση με τις απαιτήσεις των ESG.

Πιθανές επιπτώσεις της ύφεσης στα ESG

Καθώς οι CEOs αγωνίζονται να διατηρήσουν την αισιοδοξία τους και να λάβουν μέτρα για να οχυρώσουν τις επιχειρήσεις τους έναντι μιας επικείμενης ύφεσης, οι δείκτες φανερώνουν ότι ως αποτέλεσμα πλήττεται η πρόοδος στα ESG, στο πλαίσιο της τάσης των CEOs να επαναξιολογούν τις πρωτοβουλίες σε πολλούς τομείς της επιχείρησης (π.χ. μετασχηματισμός και στελέχωση). Και μολονότι η οικονομική αβεβαιότητα συνεχίζεται, σε ποσοστό 50% διακόπτουν προσωρινά ή επανεξετάζουν τις υπάρχουσες ή σχεδιαζόμενες προσπάθειες σε σχέση με τα ESG τους επόμενους

Οι κορυφαίες 5 δυσκολίες στην υλοποίηση της στρατηγικής ESG τα επόμενα 3 έτη

Πηγή: KPMG 2022 CEO Outlook

79% Ελλάδα 64% των CEOs συμφωνούν ότι η επίτευξη ισότητας των φύλων στα ανώτερα στελέχη τους θα τους βοηθήσει να επιτύχουν τις αναπτυξιακές φιλοδοξίες τους

74% Ελλάδα 74% των CEOs συμφωνούν ότι οι στρατηγικές επενδύσεις στην ψηφιακή αναβάθμιση και τα ESG συνδέονται άρρηκτα

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

6 μήνες, ενώ το 34% το έχει ήδη πράξει. Αντίστοιχα όμως οι CEOs στην Ελλάδα, το 34% διακόπτουν προσωρινά ή επανεξετάζουν τις υπάρχουσες ή σχεδιαζόμενες προσπάθειες σε σχέση με τα ESG τους επόμενους 6 μήνες, ενώ το 26% το έχει ήδη πράξει.

Τα ζητήματα ESG έχουν αναδειχθεί σε εγγενή και επιτακτική ανάγκη για τις επιχειρήσεις. Τυχόν καθυστερήσεις στα προγράμματα ESG θα μπορούσαν να οδηγήσουν τις επιχειρήσεις σε εκ των υστέρων αντίδραση στο μέλλον αντί να τις βοηθούν να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή με μεγαλύτερη διαφάνεια, ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα.

Η σκιά της εφοδιαστικής αλυσίδας πέφτει στα ESG

Είναι σημαντικό για τους CEOs να κατανοήσουν πόσο βιώσιμη είναι στην πραγματικότητα ολόκληρη η επιχείρησή τους. Οι CEOs θεωρούν ολοένα περισσότερο την πληροφόρηση και τη διαφάνεια εξίσου σημαντικές με τους στόχους τους στα ESG — και αυτό περιλαμβάνει την σε βάθος γνώση της ευρύτερης εφοδιαστική αλυσίδας τους. Σύμφωνα με την έρευνά μας, σχεδόν οι μισοί CEOs (47% παγκοσμίως και 44% για την Ελλάδα) σχεδιάζουν να διαφοροποιήσουν τις εφοδιαστικές αλυσίδες τους τους επόμενους 6 μήνες ως απάντηση στις γεωπολιτικές εξελίξεις. Επιπλέον, η νούμερο ένα στρατηγική που εξετάζουν οι CEOs για να διαχειριστούν τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας είναι η παρακολούθηση της εφοδιαστικής τους αλυσίδα σε μεγαλύτερο βάθος (δηλαδή στο τρίτο και τέταρτο επίπεδο) για την καλύτερη πρόβλεψη των προβλημάτων. Γιατί συμβαίνει αυτό; Επειδή οι πρακτικές των συνεργατών και προμηθευτών τους γύρω από το περιβάλλον, τη βιωσιμότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα ενδέχεται να επηρεάσουν την επιχείρηση και τη φήμη τους.

> **Ο χρηματοπιστωτικός τομέας χρειάζεται να συνεργαστεί στενά με τις εταιρείες που μετασχηματίζονται προς ένα επιχειρηματικό μοντέλο πιο απεξαρτημένο από τον άνθρακα ενώ ο ρόλος τους είναι πολύ ευρύτερος από τη χρηματοδότηση απλώς των πιο πράσινων τομέων**
>
> **María Dolores Dancausa**
> Chief Executive Officer
> Bankinter

Μεταξύ των πολυάριθμων προκλήσεων, η απεξάρτηση της εφοδιαστής αλυσίδας από τον άνθρακα είναι ένα σημαντικό εμπόδιο για τις εταιρείες που θέλουν να επιτύχουν μηδενικό ισοζύγιο άνθρακα. Οι παγκόσμιοι ηγέτες της εφοδιαστικής αλυσίδας ξεκινούν να εντείνουν τις επενδύσεις τους στην τεχνολογία — όπως τα analytics σε πραγματικό χρόνο, σε όλο το εύρος της — για να βελτιώσουν την ορατότητα ολόκληρης της αλυσίδας αξίας. Αυτό θα τους βοηθήσει θα διαμορφώσουν μια πιο ακριβή εικόνα του τρόπου με τον οποίο τα προϊόντα και τα υλικά κινούνται μέσω του δικτύου και πού εντοπίζονται τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, ώστε να μπορέσουν προχωρήσουν από την στρατηγική πρόθεση σε απτά αποτελέσματα.

Οι CEOs υπογραμμίζουν επίσης τη σύνδεση με τον ψηφιακό μετασχηματισμό: σε ποσοστό 74% αναφέρουν ότι οι ψηφιακές επενδύσεις και οι στρατηγικές επενδύσεις σε ζητήματα ESG των οργανισμών τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένες (τη δήλωση αυτή υποστηρίζουν και οι Έλληνες CEOs με ίδιο ποσοστό). Με τους CEOs να λογοδοτούν ολοένα και περισσότερο στις αλυσίδες εφοδιασμού τους και να πληροφορούν τα ευρύτερα ενδιαφερόμενα μέρη τους, η επιτυχία τους εξαρτάται από τα ψηφιακά τους συστήματα. Από πού προμηθεύεται η επιχείρηση τις πρώτες ύλες της; Γνωρίζει το υπόβαθρο των προμηθευτών της σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα; Οι πολυεθνικοί οργανισμοί πρέπει να επικεντρωθούν γενικότερα στα ESG — και να φωτίσουν κάθε σκιά που τυχόν σχηματίζεται.

Η CEO της Bankinter, Maria Dolores Dancausa, πιστεύει ότι είναι ευθύνη του χρηματοπιστωτικού τομέα να παρέχει διευκολύνσεις για έναν θετικό και βιώσιμο μετασχηματισμό. «Ο

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

χρηματοπιστωτικός τομέας χρειάζεται να συνεργαστεί στενά με τις εταιρείες που μετασχηματίζονται προς ένα επιχειρηματικό μοντέλο πιο απεξαρτημένο από τον άνθρακα ενώ ο ρόλος τους είναι πολύ ευρύτερος από τη χρηματοδότηση απλώς των πιο πράσινων τομέων». Υποστηρίζει ότι αυτές οι μεταβάσεις δίνουν στις τράπεζες ένα ευρύτερο φάσμα ευκαιριών, «από τη δυνατότητα χρηματοδότησης έργων που επιταχύνουν αυτή τη δυναμική έως την προσφορά επενδυτικών προϊόντων που βασίζονται σε αυτούς τους τύπους περιουσιακών στοιχείων».

Η διαφορετικότητα ως μοχλός προόδου

Οι παγκόσμιες επιχειρήσεις βλέπουν να δίνεται μεγάλη έμφαση στην κοινωνική πτυχή των ESG. Ενώ υπάρχει ευρεία ευθυγράμμιση στα θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (IDE), αυξάνεται η ανησυχία σχετικά με την ταχύτητα της προόδου που έχει σημειωθεί. Το 68% των CEOs παγκοσμίως και μόνο το 26% για τους Έλληνες CEOs θεωρεί ότι η πρόοδος σε θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (IDE) υπήρξε πολύ αργή στον επιχειρηματικό κόσμο (από 52% τον Φεβρουάριο του 2022) και το 73% παγκοσμίως και 82% για την Ελλάδα πιστεύει ότι ο έλεγχος των επιδόσεων στα IDE θα συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα 3 χρόνια.

Η ευαισθητοποίηση είναι το κλειδί και οι CEOs μπορούν να παίξουν ουσιαστικό ρόλο, καθοδηγώντας και δίνοντας ώθηση στην ατζέντα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας τα επόμενα χρόνια. Οδεύοντας προς το μέλλον, είναι σημαντικό τα θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας εντός των εταιρειών να γίνουν η κανονικότητα ώστε να αποφευχθεί η κόπωση. Τυχόν σχέδια πρέπει να είναι σκόπιμα και να επικεντρώνονται σε πράγματα που είναι δυνατά για την αγορά και την επιχείρησή τους .

Οι ομάδες που έχουν εντάξει τη διαφορετικότητα έχουν επίσης υψηλότερη απόδοση - συχνά όμως μόνο σε περιβάλλοντα όπου επικρατεί ψυχολογική ασφάλεια. Το 77% των CEOs παγκοσμίως και το 62% των Ελλήνων CEOS δηλώνουν ότι έχουν ευθύνη να στηρίξουν περισσότερη κοινωνική κινητικότητα στους οργανισμούς τους, που σημαίνει ότι πρέπει να είναι ανοιχτοί σε όλους και να εξετάζουν τον τρόπο οργάνωσής τους. Απαιτεί από τις επιχειρήσεις να επενδύσουν στους ανθρώπους τους με έναν νέο τρόπο.

Για τον Bill McDermott, CEO της ServiceNow, η διασφάλιση ότι ο εταιρικός σκοπός είναι μια αποτελεσματική και συμβιωτική μέθοδος για την ανάπτυξη της επιχείρησης σημαίνει ότι πρέπει κανείς να φροντίσει ώστε οι προσωπικές αξίες των εργαζομένων να ευθυγραμμίζονται με αυτές της εταιρείας. «Πρέπει να εστιάσετε στην πρόσληψη των σωστών ανθρώπων ώστε να είστε σίγουροι ότι οι ατομικές αξίες ενός ατόμου που μπαίνει στην εταιρεία ταιριάζουν με την κουλτούρα σας. Αυτό το ταίριασμα έχει επίσης αντίκτυπο και στη διαφορετικότητα, την ισότητα και την ένταξη."

“Πρέπει να εστιάσετε στην πρόσληψη των σωστών ανθρώπων ώστε να είστε σίγουροι ότι οι ατομικές αξίες ενός ατόμου που μπαίνει στην εταιρεία ταιριάζουν με την κουλτούρα σας. Αυτό το ταίριασμα έχει επίσης αντίκτυπο και στη διαφορετικότητα, την ισότητα και την ένταξη.”

Bill McDermott
Chief Executive Officer
ServiceNow

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Εξερευνώντας τις ευκαιρίες για ανάπτυξη

Τεχνολογία

- **Άνθρωποι και τεχνολογία μαζί:** Οι εταιρείες έχουν προχωρήσει σε τόσο σημαντικές επενδύσεις στον ψηφιακό μετασχηματισμό που πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι άνθρωποι θα υιοθετήσουν αυτές τις τεχνολογίες και θα τις χρησιμοποιήσουν στο μέγιστο βαθμό.
- **Οι συνεργασίες ενισχύουν την αξία:** Με τους CEOs να ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για συνεργασίες, ο εντοπισμός, η ενσωμάτωση και η αποτελεσματική διαχείριση τρίτων μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην αύξηση της ταχύτητας στην αγορά, στη μείωση του κόστους, στον μετριασμό των κινδύνων και στη αναπλήρωση τυχόν κενών στη δυνατότητα υλοποίησης της υπόσχεσης προς τους πελάτες.
- **Ελάτε πιο κοντά στους πελάτες:** Η ενορχήστρωση μιας συναρπαστικής εμπειρίας για τον πελάτη απαιτεί από τις εταιρείες να ξεκινούν από τον πελάτη και να πάνε προς τα πίσω, υιοθετώντας μια προσέγγιση «από έξω προς τα μέσα» προκειμένου να ανασχεδιάσουν και να διαμορφώσουν την εμπειρία όπως θα έπρεπε να είναι. Στη συνέχεια, θα πρέπει να υιοθετήσουν μια προσέγγιση «από μέσα προς τα έξω» για να καθορίσουν πώς θα πρέπει να υλοποιηθεί αυτή η εμπειρία.
- **Η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο ως στρατηγική λειτουργία:** Ολοένα περισσότερο, ο κυβερνοχώρος δεν θεωρείται πλέον θέμα αποκλειστικά του τμήματος πληροφορικής αλλά μια θεμελιώδης λειτουργική επιταγή. Η εκθετική αύξηση των κυβερνοεπιθέσεων, σε συνδυασμό με τη δυσκολία έγκαιρου εντοπισμού μιας επίθεσης, απαιτεί αυτοματοποίηση και καινοτομία στην αντιμετώπιση περιστατικών στον κυβερνοχώρο.

Ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό

- **Πειραματιστείτε με τους τρόπους εργασίας:** Καθώς οι επιχειρήσεις υλοποιούν σχέδια επιστροφής στο γραφείο, είναι σημαντικό για τους CEOs να αναπτύξουν μορφές εργασίας που εξυπηρετούν τους ανθρώπους τους. Ήρθε η ώρα να πειραματιστείτε και να δείτε τι λειτουργεί καλύτερα. Η ενεργητική ακρόαση, η επικοινωνία με ενσυναίσθηση και η δέσμευση για την εύρεση της σωστής ισορροπίας μακροπρόθεσμα θα αποδειχθούν κρίσιμης σημασίας.
- **Αφηγηθείτε την ιστορία σας για τα ESG:** Η προσέγγιση μιας επιχείρησης στα θέματα ESG θεωρείται όλο και περισσότερο ως η ειδοποιός διαφορά για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού. Και καθώς πολλοί CEOs δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να πουν μια συναρπαστική ιστορία σε σχέση με τα ESG, είναι σημαντικό να επικοινωνούν στα ενδιαφερόμενα μέρη τα βήματα που κάνουν για να διαχειριστούν τα ESG στις επιχειρήσεις τους.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

- **Δημιουργήστε, μην ακολουθείτε:** Οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι τους αλλάζουν και οι επικεφαλής πρέπει να επαναπροσδιορίσουν το εργατικό δυναμικό της επιχείρησης. Οι παλιοί κανόνες για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού είναι ξεπερασμένοι ενώ δεν έχουν ακόμα αντικατασταθεί από νέους. Η πορεία προς το μέλλον περιλαμβάνει στρατηγικές για τον επαναπροσδιορισμό του ανθρώπινου δυναμικού, την εστίαση στην κοινωνική πτυχή των ESG, την αξιοποίηση των αναλυτικών στοιχείων και το σχεδιασμό μιας εποικοδομητικής εμπειρίας.

ESG

- **Αναγνωρίστε τον αντίκτυπο των ESG στις οικονομικές επιδόσεις:** Τα θέματα ESG αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της μακροπρόθεσμης οικονομικής επιτυχίας. Οι CEOs συμφωνούν όλο και περισσότερο ότι τα προγράμματα ESG βελτιώνουν τις οικονομικές επιδόσεις, όπως και τη δυνατότητα εξασφάλισης ταλέντων, την ενίσχυση της πρότασης αξίας των εργαζομένων, την προσέλκυση πιστών πελατών και την άντληση κεφαλαίων.
- **Επενδύστε σε τεχνολογίες σε πραγματικό χρόνο:** Οι CEOs θα πρέπει να παρακολουθούν την εφοδιαστική αλυσίδα τους σε βάθος (δηλαδή στο τρίτο και τέταρτο επίπεδο). Οι ηγέτες της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας ξεκινούν να εντείνουν τις επενδύσεις τους στην τεχνολογία — συμπεριλαμβανομένων των analytics σε πραγματικό χρόνο, σε όλο το εύρος της— για να εντοπίσουν τα προβλήματα και να βελτιώσουν την ορατότητα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας (value chain).
- **Βρεθείτε στην πρώτη γραμμή στα θέματα ένταξης, διαφορετικότητας και ισότητας (IDE):** Οι CEOs μπορούν να παίξουν ουσιαστικό ρόλο καθοδηγώντας και δίνοντας ώθηση στην ατζέντα των ζητημάτων IDE τα επόμενα χρόνια. Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί μια κουλτούρα IDE και να γίνει η «κανονικότητα» σε ολόκληρο τον οργανισμό για την προσέλκυση και τη διατήρηση νέων εργαζομένων.
- **Δημιουργία ισχυρών συνδέσεων μεταξύ των λειτουργιών:** Οι ανθεκτικοί οργανισμοί έχουν καλά συνδεδεμένες εσωτερικές ομάδες. Για παράδειγμα, το οικονομικό τμήμα γνωρίζει τι κάνουν οι ομάδες ESG.

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Μεθοδολογία και ευχαριστίες

Λίγα λόγια για την έρευνα

Η 8η έκδοση της έρευνας KPMG CEO Outlook, με τη συμμετοχή 1 325 CEOs μεταξύ 12 Ιουλίου και 24 Αυγούστου 2022 παρέχει μοναδικά συμπεράσματα σχετικά με τον τρόπο σκέψης, τις στρατηγικές και τις τακτικές σχεδιασμού των CEOs όχι μόνο σε σύγκριση με την περίοδο προ της πανδημίας, αλλά και με την έρευνα "CEO Pulse Survey" της KPMG που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή 500 CEOs μεταξύ 12 Ιανουαρίου και 9 Φεβρουαρίου 2022, πριν την εισβολή της Ρωσικής κυβέρνησης στην Ουκρανίας.

Όλοι οι ερωτηθέντες έχουν έσοδα πάνω από 500 εκ. δολάρια ΗΠΑ, και το ένα τρίτο των εταιρειών που συμμετείχαν έχουν ετήσια έσοδα πάνω από 10 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Η έρευνα περιλαμβάνει ηγέτες από 11 αγορές (Αυστραλία, Καναδάς, Κίνα, Γαλλία, Γερμανία, Ινδία, Ιταλία, Ιαπωνία, Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο και ΗΠΑ) και 11 βασικούς κλάδους (διαχείριση περιουσίας, αυτοκινητοβιομηχανία, τραπεζική, λιανική, ενέργεια, υποδομές, ασφάλειες, βιοεπιστήμες, μεταποίηση, τεχνολογία και τηλεπικοινωνίες).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το άθροισμα ορισμένων μεγεθών ενδέχεται να μην ισούται με 100 λόγω στρογγυλοποίησης.

Η KPMG θα ήθελε να ευχαριστήσει τα εξής άτομα για τη συνεισφορά τους:

- María Dolores Dancausa, Chief Executive Officer, Bankinter
- Nicola Downing, Chief Executive Officer, Ricoh Europe
- Alexis George, Chief Executive Officer, AMP
- Bill McDermott, Chief Executive Officer, ServiceNow
- TV Narendran, Chief Executive Officer and Managing Director, Tata Steel
- Takahito Tokita, CEO, Fujitsu Limited

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Παράρτημα & Δημογραφικά στοιχεία

Ποια ήταν τα έσοδα της εταιρείας σας (σε δολάρια ΗΠΑ) κατά το πιο πρόσφατο οικονομικό έτος της;

Ποια ήταν η μεταβολή των εσόδων της εταιρείας σας κατά το πιο πρόσφατο οικονομικό έτος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ποια από τα παρακάτω περιγράφουν καλύτερα τον κλάδο σας;

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του Τραπεζικού κλάδου δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του Ενεργειακού κλάδου δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του Ασφαλιστικού κλάδου δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του κλάδου Βιοεπιστημών δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του κλάδου Διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα του Μεταποιητικού κλάδου δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σε ποιο συγκεκριμένο επιμέρους τομέα (ή τομείς) του κλάδου Υποδομών δραστηριοποιείται κυρίως η εταιρεία σας;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Σε ποια χώρα, δικαιοδοσία ή περιοχή βρίσκεται η έδρα της εταιρείας σας;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ποιο είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς της εταιρείας σας;

Ποιο είναι το φύλο σας;

Σε ποιο ηλικιακό εύρος ανήκετε;

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

KPMG

ΑΘΗΝΑ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Τηλ.: +30 210 6062100
Fax: +30 210 6062111

Λεωφόρος Μεσογείων 400Β
153 42 Αγία Παρασκευή
Τηλ.: +30 211 1815600

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Αγίας Αναστασίας & Λαέρτου
Philippos Business Center
Τ.Θ. 8405, 57001 Θέρμη
Τηλ.: +30 2310 55 09 96
Fax: +30 2310 54 36 70

e-mail: info@kpmg.gr
kpmg.com/gr

kpmg.com/socialmedia

ΓΕΜΗ 001352601000

© 2022 KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν είναι γενικής φύσης και δεν προορίζονται να αντιμετωπίσουν τις περιστάσεις οποιουδήποτε συγκεκριμένου ατόμου ή οντότητας. Παρόλο που καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια να παρέχουμε ακριβείς και έγκαιρες πληροφορίες, δεν μπορούμε να εγγυηθούμε ότι αυτές οι πληροφορίες είναι ακριβείς την ημερομηνία παραλαβής τους ή ότι θα συνεχίσουν να είναι ακριβείς στο μέλλον. Κανένας δεν πρέπει να ενεργεί βάσει αυτών των πληροφοριών χωρίς κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή και χωρίς ενδελεχή εξέταση της συγκεκριμένης κατάστασης.

Το όνομα και το λογότυπο της KPMG είναι εμπορικά σήματα που χρησιμοποιούνται με άδεια του διεθνούς οργανισμού της KPMG από τις ανεξάρτητες εταιρείες-μέλη.